

Teki edukacyjne IPN - Policja Państwowa 1919-1939

Dedykowane nauczycielom historii szkół ponadpodstawowych (ze szczególnym uwzględnieniem klas mundurowych).

Propozycja do wykorzystania przez nauczycieli historii szkół ponadpodstawowych (możliwe też starszych klas szkoły podstawowej) ze szczególnym uwzględnieniem klas mundurowych.

W roku 2019 obchodzona była 100. rocznica utworzenia Policji Państwowej. Była to formacja niezwykle ważna w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego kraju. Trzeba powiedzieć, że powstała bardzo szybko, bo już 24 lipca 1919 r. Jednakże proces unifikacji trwał jeszcze długi czas. Z biegiem lat wykryształizowały się w jej strukturach policje: wodna, lotnicza, konna, drogowa czy też kobieca (1925 r). Unifikowało się również umundurowanie, choć w uzbrojeniu była pełna swoboda. Działalność Policji Państwowej przerwała II wojna światowa. Wielu policjantów (również z naszego terenu) zginęło w wyniku zbrodni katyńskiej.

Zdaje się jednakże, że formacja ta jest mało znana, dużo uwagi poświęca się wojsku, a inne służby mundurowe, w tym Policja Państwowa, pozostają jakby w cieniu. Warto by zatem przybliżyć ją uczniom. Z pomocą przychodzą materiały wydane przez Instytut Pamięi Narodowej Oddział w Białymstoku, a ściślej rzecz ujmując – teka edukacyjna POLICJA PAŃSTWOWA 1919-1939

Jak zwykle teka składa się z trzech części. Pierwszą tworzy zeszyt przeznaczony dla ucznia. W nim zawarta jest historia policji „od średniowiecza”. Pokazany jest proces tworzenia Policji Państwowej, wyszkolenia policjantów, umundurowania, uzbrojenia, zadań jakie przed tą formacją stawiano. W dalszej części znajdują się materiał źródłowy, różnej proveniencji – od aktów prawnych, poprzez artykuły prasowe, aż do wspomnień byłych policjantów. Poza tym uczniowie mają do wglądu synchronizowaną tabelę dziejów oraz słoniczek z najważniejszymi pojęciami.

Część druga przygotowana została z myślą o nauczycielach. Przede wszystkim są tam scenariusze trzech lekcji (na jedną jednostkę lekcyjną – 45 min.). Autorzy zaproponowali takie tematy: *Unifikacja organów bezpieczeństwa w II Rzeczypospolitej*, *Funkcjonariusz Policji Państwowej w społeczeństwie II Rzeczypospolitej*, *Sylwetka funkcjonariusza Policji Państwowej w II Rzeczypospolitej*. Wszystkie te zagadnienia wpisują się w realizację podstawy programowej: XLIII. Odbudowa niepodległej Rzeczypospolitej, XLV. Społeczeństwo i gospodarka II Rzeczypospolitej, XLVI. Kultura i nauka w okresie II Rzeczypospolitej. Wykorzystują również różne metody pracy angażujące uczniów. Oczywiście, jestem

przekonany, że na podstawie zawartych materiałów źródłowych każdy nauczyciel może również opracować własny scenariusz lekcji, a te przykładowe, zawarte w tej tece mu w tym pomogą.

Trzecia część, to tradycyjnie, jak we wszystkich tego typu materiałach wydawanych przez IPN – karty ze zdjęciami, schematami, mapami itp., które przeznaczone są do wykorzystania w czasie omawiania poszczególnych tematów lekcji, ale też obrazują codzienną pracę policjantów. Mnie osobiście brakuje wątków życia codziennego policjantów, bowiem na przykład żeby policjant mógł się ożenić, musiał uzyskać zgodę swojego bezpośredniego przełożonego, a ten nie musiał mu takowej wyrazić. Ślub zaś bez zgody bardzo często równał się wydaleniem ze służby.

Materiały, których mowa powyżej można bezpłatnie pobrać z następującego linku:

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/teki-edukacyjne/85488,Policja-Panstwowa-19191939.html>

Liczę, że Ci z Państwa, którzy skorzystają z tych materiałów zechcą cię ze mną podzielić swoimi refleksjami poprzez pocztę pgoldyn@cdnkonin.pl lub przez Messenger

dr hab. Piotr Gołdyn